

D) 3:1-26 Despre vremea restaurării finale

i) 3:1-11 *Vindecarea ologului din naștere*

Pasajul pare unul simplu, care descrie o vindecare miraculoasă și pregătește predica mai complicată a lui Petru. Minunea făcută în Numele lui Isus Hristos din Nazaret ridică două întrebări:

1. Petru vindeca toți bolnavii la rând, sau acest olog a fost ales pentru a fi vindecat, din mulțimea bolnavilor din Ierusalim?
2. Ologul a crezut și el, sau minunea a fost făcută doar pe baza credinței apostolilor?

În legătură cu prima întrebare, pasajul din Fapte 5:12-16 ne prezintă minuni în masă (vezi versetul 16: *“și toți se vindecau”*). Și în lucrarea lui Isus Hristos întâlnim astfel de momente: *“El își punea mâna peste fiecare din ei și-i vindeca”* (Luca 4:40). Cu toate acestea, Isus nu și-a propus să vindece toți bolnavii din Iudea și Galileea. Iată că mai erau bolnavi și după Rusalii. Realizarea vindecărilor era limitată de doi factori. Un prim factor era reprezentat de credința oamenilor, după cum subliniază Marcu: *“N-a putut să facă nici o minune acolo, ci doar Și-a pus mâinile peste câțiva bolnavi și I-a vindecat. Și Se mira de necredința lor”* (Marcu 6:5-6). Trebuie să precizăm că uneori minunea nu era condiționată de prezența credinței din partea oamenilor. Așa a fost în situația învierii fiicei lui Iair. Mântuitorul îl încurajează pe acesta: *“Nu te teme, crede numai!”*, încurajare ce ar putea sugera un element condițional.

Al doilea factor ține de călăuzirea directă din partea Tatălui. În Ioan 5, Isus mărturisește: *“Adevărat vă spun, că Fiul nu poate face nimic de la Sine, El nu face decât ce vede pe Tatăl făcând și tot ce face Tatăl, face și Fiul întocmai. Căci Tatăl iubește pe Fiul și Îi arată tot ce face; și-I va arăta lucruri mai mari decât acestea, ca voi să vă minunați.”* (Ioan 5:19-20). Iar în Ioan 14:10: *“Nu crezi că Eu sunt în Tatăl și Tatăl este în Mine? Cuvintele pe care vi le spun Eu nu le spun de la Mine; ci Tatăl care locuiește în Mine, El face aceste lucrări ale Lui.”* Isus era în dependență totală de Tatăl și nu putea face nimic fără acordul și puterea Tatălui. Și cu siguranță că acest lucru se aplica și în cazul minunilor. Tatăl alegea cu grijă cine și când să fie vindecat. Uneori credința era o condiție, alteori nu. Minunile erau făcute cu precauție, ca să nu atragă prin ele însele, ci să întărească autoritatea lui Isus și a cuvintelor Sale.

Dacă acești doi factori au fost valabili în lucrarea lui Isus, cu siguranță că ei sunt prezenți și în lucrarea apostolilor. De aceea, nu cred că ei vindecau toți bolnavii, ci făceau minuni cu grijă și precauție, sub călăuzirea directă a Duhului Sfânt. Și în acest caz minunea a pregătit o predică și nu a fost urmată de o ploaie de alte minuni. În cele din urmă, mandatul lor era de a propovădui Evanghelia unei lumi decăzute și nu de a restaura creația.

În răspunsul la prima întrebare avem și elemente legate de a doua întrebare. Lucrarea lui Isus ne învață că în această situație era posibil să fi fost pusă în joc doar credința apostolilor, după cum era la fel de posibil ca și credința ologului să reprezinte un factor condițional. Elementul credinței îl găsim în predica lui Petru (3:16), dar încă nu ni se spune dacă este cu privire la apostoli sau la olog. Totuși pasajul care descrie minunea ne sugerează că a fost pusă în joc doar credința apostolilor. Într-adevăr, se pare că ologul este luat prin surprindere și pur și simplu, se trezește vindecat. Este foarte posibil ca după această minune, ologul să fi devenit creștin. După minune, el umblă, sare și-L laudă pe Dumnezeu prin curțile Templului. Era o

minune care nu înălța un OM, ci pe Domnul. Domnul era revărsat ca sursa minuni și ca Cel vrednic de închinare. Și lauda era cu atât mai mare, cu cât minunea era neașteptată. Să empatizăm puțin cu ologul. Era olog din naștere. Niciodată nu a mers. Mereu a fost dependent de alții. Probabil că a fost și marginalizat și stigmatizat. Evreii l-au considerat blestemat din pricina păcatului (vezi Ioan 9:2). Nu știm dacă a avut familie, dar mereu s-a considerat o povară pentru alții. Iată că acum avea 40 de ani. Era adus la Templu să cerșească. Faptul că cerșea arăta că nimeni nu îl întreținea de bunăvoie. Da, erau persoane care îl aduceau și-l luau de la Curtea Frumoasă, dar el cerșea pentru a se întreține. Fără soție, fără copii, fără speranță de realizare profesională și materială. Constrâns să cerșească pentru a nu muri de foame. Să cerșești în fiecare zi, de dimineață până seara. Acesta să fie modul în care îți petreci fiecare zi... Puneți-vă în pielea lui. Cu adevărat o viață grea! Cu siguranță că de mic copil, a auzit în Lege de tot felul de vindecări. Cu siguranță că s-a rugat lui Dumnezeu și a sperat că și el va fi vindecat. A auzit apoi de minunile făcute de Isus și poate speranța i-a crescut. Nu știm exact de ce Isus nu l-a vindecat și pe el, dar ce știm este că nu a fost vindecat. Isus a murit și cu El, probabil și speranțele sale. Și nu este lucru ușor să se nască speranța și apoi să moară. Speranța renaște dorința și astfel apare suferința neîmplinirii dorinței. Ca și mecanism de apărare, este mai ușor să accepți situația așa cum este să te resemnezi, să te împaci cu ideea și să mergi așa mai departe, fără să mai dorești, fără să mai speri. Pentru a înțelege mai bine aceste legități, să ne achem aminte de spusele Sunamitei când Elisei îi promite un fiu: *“Nu! Domnul meu, omule al lui Dumnezeu, nu amăgi pe roaba ta!”*. Cu alte cuvinte: nu-mi retrezi dorința prin moartea speranței și astfel să gust din nou din suferința neîmplinirii ei. Iar când fiul a murit, ea îi spune lui Elisei: *“Am cerut eu oare domnului meu un fiu? N-am zis eu: “Nu mă amăgi!”* (2 Împărați 4:28)

Probabil că ologul încetase să mai spere și se mulțumea să ceară doar bani și nu se gândea la vindecare. Dar Dumnezeu, în bunătatea lui, în compasiunea Sa pentru cel aflat în suferință, i-a pregătit o mare surpriză. Ologul credea că va fi o zi ca toate celelalte. Și totuși acum a primit mai mult decât aur și argint, a primit o tămăduire completă. Ne putem închipui bucuria nespusă a sufletului său. Și aici trebuie să mai adăugăm un alt scop al minunii. Minunea nu este doar un pretext ci și un mijloc pentru a se înfăptui o evanghelizare de proporție prin predica lui Petru. Da, Dumnezeu are milă de cel aflat în suferință, suferă cu cel în durere. Ne aducem aminte de învierea fiului văduvei din Nain, când textul ne spune: *“Domnul, când a văzut-o, I S-a făcut milă de ea și I-a zis: “Nu plânge!”*. (Luca 7:13). Dumnezeu este sensibil la suferința umană și este o mare bucurie pentru El ca să o înlătore! Deci, alături de scopul de a fi înălțat Numele lui Isus, nu trebuie neglijată dorința lui Dumnezeu de a face bine, de a înlătura suferința și de a aduce bucurie în inima aceluia om nenorocit.

În acest moment, nu putem ocoli întrebarea: Dacă lui Dumnezeu nu-I place ca omul să sufere, de ce a mai îngăduit patruzeci de ani de suferință pentru acest suflet? Da, Numele lui Isus a fost glorificat ca și la vindecarea orbului din naștere din Ioan 9, dar oare prețul nu a fost prea mare? Oare Dumnezeu nu este SADIC, îngăduind suferința în viețile oamenilor, pentru ca El să-și înalțe Numele? Într-adevăr, în Ioan 9 ni se spune clar că nu putem da vina pe păcatul cuiva: *“Învățătorule, cine a păcătuit: omul acesta sau părinții lui, de s-a născut orb?”*. *“N-a păcătuit nici omul acesta, nici părinții lui, ci s-a născut așa ca să se arate în el lucrările lui Dumnezeu”* (Ioan 9:2-3).

Nu este vreme să dezvoltăm aici teologia suferinței și a existenței răului în lume, dar putem aminti doar câteva lucruri. Dumnezeu nu îi mârșăiește cu plăcere pe fiii oamenilor (Plângerile lui Ieremia 3:32-33). Se bucură să înlătore suferința, plânge cu cel ce plânge, are o mare bucurie atunci când fiii omului sunt sănătoși, veseli și departe de suferință. Cu toate acestea Dumnezeu

știe că există o suferință mai mare și eternă (IADUL). Pe de altă parte, știe că este un bine și o fericire infinit mai mare (Chipul lui Hristos în noi pentru veșnicie). În al treilea rând, pentru că L-am respins odată, trebuie să ne testeze alegerea pentru a ne putea reprimi înapoi. Astfel, cu inima strânsă și îndurerată, pentru a ne scăpa de suferințe mai mari și eterne și pentru a ne putea dăruia o fericire eternă inimaginabil de mare, Dumnezeu îngăduie suferința în viața noastră. Cred că Dumnezeu, care este ultimul care își dorește ca noi să suferim, trebuie să se convingă pe Sine înainte de a îngădui o durere în viața unui om. Este inima tatălui care trebuie să se convingă pe Sine pentru a face o operație dureroasă fiului său, pentru a-l scăpa de la moarte.

În concluzie, Dumnezeu S-a bucurat nespun de mult să-l vindece pe ologul din naștere. Lui Dumnezeu îi place să facă astfel de surprize. Oare nu le face și în viața noastră? Oare, în domeniul din viața noastră, când noi mai încetăm să sperăm și să dorim, El vine pe neașteptate și ne arată că nu este cu Dumnezeu SADIC, ci un Dumnezeu care iubește să facă binele și bucuria fiilor oamenilor? Nu vreau să deschid vechi răni și să retrezesc dorințe, ci doar să înalț dragostea lui Dumnezeu și să fim deschiși ca Sunamita de altădată, să-L lăsăm pe El, la vremea potrivită să readucă în inima noastră speranța și dorința...

Ar mai fi două întrebări în legătură cu ologul:

3. De ce la ceasul rugăciunii?
4. De ce la Poarta Frumoasă, lângă pridvorul lui Solomon?

Ne aducem aminte că aceste întrebări le-am pus și în legătură cu Rusaliile. Primul răspuns dat în acel context este valabil și acum. Dumnezeu a vrut ca minunea să fie cunoscută de mulți evrei. La acel ceas și în acea zonă era adunat mult norod. Dincolo de aceste aspecte, ne întrebăm dacă există vreo paralelă pe plan simbolic? Ceasul rugăciunii putea coincide cu jertfa de seară. Dumnezeu a mai făcut intervenții speciale în timpul jertfei de seară. Intervenția cea mai cunoscută, în acest sens, este aprinderea focului prin Ilie pe muntele Carmel (vezi 1 Împ. 18: 38). Mai este și un alt tip de intervenție pe care-l găsim în Daniel 9. În clipa jertfei de seară (Daniel 9:21), îngerul Gavril a venit la Daniel să-i lumineze mintea. Un al treilea tip de eveniment îl avem în Ezra 9, când în clipa jertfei de seară (Ezra 9:5), cărturarul cel credincios își începe rugăciunea publică de pocăință.

Acum, în Fapte 3, tot în clipa jertfei de seară, am avea o minune care arată cine este adevăratul Dumnezeu, avem și o predică menită să lumineze mintea auditoriului și avem și o chemare directă la pocăință. Este adevărat că textul nu specifică că este vorba de jertfa de seară, iar ora pare nepotrivită: 3 după-amiază (traducerea NIV). Oricum era un moment al rugăciunii. Acesta avea loc de regulă în timpul tămâierii (vezi Luca 1:10), deoarece aducerea tămâiei înaintea Domnului simboliza tocmai acest lucru: înălțarea rugăciunii lui Israel înaintea scaunului de domnie al Domnului prin intermediul preotului. În acest context am putea compara două texte din Lege:

- a) *“va arde tămâie în fiecare dimineață când va pregăti candelile; va arde și seara când va așeza candelile. Astfel, va arde necurmat, din partea voastră, tămâie înaintea Domnului, din neam în neam”* (Exod 30:7-8)
- b) *“iată ce să jertfești pe altar: doi miei de un an, în fiecare zi, necurmat. Un miel să-l jertfești dimineața, iar celălalt seara.”* (Exod 29:38-39).

Compararea celor două texte ne-ar sugera că actul tămâierii era concomitent aducerii jertfei de seară.

Oricum, suntem în Templu, în ceasul rugăciunii, iar mesajul este clar: Dumnezeu Vechiului Testament răspunde rugăciunii lui Israel descoperindu-i adevărata cale spre mântuire.

Pridvorul lui Solomon ar putea avea și el câteva semnificații, pe care le vom aminti însă când vom comenta predica lui Petru.

ii) 3:12-26 Predica lui Petru

Dacă am compara această predică cu cea din capitolul precedent, am identifica multe asemănări. În cele din urmă scopul lui Petru este același: să le dovedească că Isus, care a murit și a înviat, este Mesia Vechiului Testament, să sublinieze starea lor de imensă vinovăție și să-i cheme la pocăință. Și în ambele predici, demonstrația împletește autoritatea Scripturii cu experiența, cu realitatea istorică incontestabilă. Cu toate acestea sesizăm și anumite diferențe. Și tocmai acestea ne interesează în primul rând, și tocmai pe ele le vom accentua. Diferența fundamentală este aceea că, în capitolul 2, predica gravitează în jurul unei minuni ce privește o restaurare spirituală, iar în capitolul 3, predica explică o minune ce vizează o restaurare de natură fizică.

Într-adevăr, în capitolul 2 minunea presupune o înnoire a sufletului, pe când în capitolul 3 minunea presupune o înnoire a trupului. De aceea în capitolul 2 se insistă pe Mesia ca Dătător al Duhului, iar în capitolul trei accentul cade pe Mesia ca Restaurator al Crației. A doua diferență vizează pasajele din Vechiul Testament selectate de Luca. Ca și în capitolul doi, în mod cert, predica lui Petru a durat mai mult, a cuprins mai multe explicații și citate din Scripturi decât cele redată de Luca. Luca selectează doar ce este relevant pentru mesajul pe care el vrea să îl transmită lui Teofil. Dacă în capitolul doi alege profeta din Ioel, Psalmul 16, Psalmul 110 și referirea la legământul davidic, în capitolul 3 este selectat citatul din Deuteronom 18 și cel cu privire la legământul avraamic.

Este destul de greu să facem o împărțire a predicii lui Petru. Am putea totuși să o împărțim în două:

3:12-18	Dovedirea mesianității lui Isus și a vinovăției lui Israel
3:19-26	Programul de restaurare a lui Dumnezeu

a) 3:12-18 Dovedirea mesianității lui Isus și a vinovăției lui Israel

Cele două elemente, dovedirea mesianității și demascarea vinovăției se împletesc în predica lui Petru. Noi le vom trata separat. Demonstrarea mesianității lui Isus se fundamentează pe aceleași două argumente: ancorarea în Scripturile Vechiului Testament și evocarea realității istorice. Patimile lui Hristos au fost vestite mai înainte *“prin gura tuturor prorocilor Lui.”*

Isus este înfățișat ca Robul Domnului, expresie care ne aduce aminte de cartea Isaia și profețiile ei. În cartea Isaia îl găsim pe Robul Domnului în două ipostaze opuse. Pe de o parte avem tablouri profetice ce descriu un Rob al Domnului murind și suferind, iar pe de altă parte avem pasaje ce prezintă un Rob al Domnului înălțat, glorificat, gata să mântuiască și să restaureze. Este foarte probabil ca Petru să fie adus multe citate din Isaia.

Realitatea istorică aduce două tipuri de dovezi ale învierii lui Isus. În primul rând apostolii L-au văzut viu, în carne și oase și sunt martori ai Lui. În al doilea rând, minunea a fost făcută de apostoli prin Numele lui Isus. Este dovada că Isus are puterea de a restaura complet și

desăvârșit Creația. Într-adevăr, cartea Isaia ne spune că, după ce Robul Domnului va pătimi, va fi glorificat și va primi slujba de a iniția procesul restaurării. Înnoirea trupului fizic al ologului din naștere, este dovada puterii de a înnoi toate lucrurile și poate reprezenta chiar o garanție a restaurării finale. Nu la întâmplare Petru folosește expresia “*Domnul Vieții*” sau în traducerea exactă: “*Autorul Vieții*”. Cel ce a creat VIAȚA, o poate și restaura.

Vinovăția lui Israel este accentuată parcă mai mult decât în capitolul doi. Într-adevăr, Petru nu insistă doar pe existența vinovăției, ci și pe mărimea ei. Astfel, mărimea vinovăției este accentuată de următoarele:

1. Deși Pilat vroia să-I dea drumul și a manifestat opoziție față de cererea lor fără temei, ei s-au încăpățânat și au insistat cu toată tăria până Isus a fost ucis. Deci nu a fost o simplă decizie de moment. Nu, a fost o hotărâre luată cu toată ființa în care au perseverat cu tărie, îndepărtând astfel și obstacolul puternic reprezentat de opoziția lui Pilat.
2. Au cerut eliberarea lui Baraba, un ucigaș. Ce contrast evident era între Isus, Cel Sfânt și Neprihănit și ucigașul Baraba. Contrastul dintre cei doi evidențiază nebunia alegerii lor, împietrirea inimii lor, încăpățânarea lor nejustificată.
3. Au omorât pe Domnul vieții. Iată că ei nu au omorât un simplu om viu, ci însuși Autorul vieții, pe Creator. Este una să omori un om, este alta să omori pe Creatorul întrupat.
4. Vinovăția lor este reliefată și de contrastul dintre tratamentul lor și tratamentul lui Dumnezeu aplicat lui Isus. Ei s-au lepădat de Isus și L-au omorât cu ură și fără temei, dar Dumnezeu Îl înviază din morți și Îl proslăvește.

În evanghelizare, este important nu numai să demonstrăm existența vinovăției omului față de Dumnezeu, ci mai ales să accentuăm dimensiunea ei atât de mare. Mulți oameni recunosc că sunt “puțin” vinovați față de Dumnezeu, dar oare câți își conștientizează adevărata dimensiune a vinovăției? Din păcate același lucru este valabil și pentru unii creștini. Ne numărăm noi printre ei? Oare cât de mare este vinovăția noastră față de Dumnezeu? Oare cât de mult ni s-a iertat? Oare cât de mult iubim?

Versetul 17 vine parcă totuși pentru a diminua din vinovăția lor. Apare parcă o incoerență în discursul lui Petru. Până în versetul 16 insistă pe dimensiunea imensă a vinovăției lor, iar în versetul 17 el spune: “*Și acum, fraților, știu că din NEȘTIINȚĂ ați făcut așa, ca și mai marii voștrii.*” Atât traducerea NASB, cât și cea NIV, folosește următoarea expresie: “*You acted in ignorance*” (“ați acționat în/din ignoranță.”) Cum rămâne deci cu vinovăția lor? În ce constă această neștiință?

Ne aducem aminte că însuși Isus pe cruce a spus: “*Tată, iartă-i că nu știu ce fac.*” Chemarea iertării semnalizează prezența vinovăției. Deci, cele două nu se exclud. Deși nu știu ce fac, totuși sunt vinovați. În Ioan 16 găsim din nou elementul neștiinței: “*Au să vă dea afară din sinagogi, ba încă, va veni vremea când, oricine vă va ucide, să creadă că aduce o slujbă lui Dumnezeu. Și se vor purta astfel cu voi, pentru că n-au cunoscut nici pe Tatăl, nici pe Mine.*”(Ioan 16:2-3). În Fapte 13:27, Pavel precizează de această dată: “*Căci locuitorii din Ierusalim și mai marii lor n-au cunoscut pe Isus...*”

Prin aceste pasaje începem să înțelegem elementul neștiinței sau al ignoranței. Deci, în ce a constat neștiința lor? Evreii nu au spus: “*Da, acest Isus este Mesia Vechiului Testament, Dumnezeu întrupat. Haideți să-L răstignim!*”. Nu, ei nu L-au cunoscut pe Isus ca fiind Mesia. Mai marii lor au fost purtați de invidie, iar mulțimea din frica de autorități și de faptul că Isus ne le-a împlinit așteptările idolatre, au fost de acord cu moartea lui Isus. Într-adevăr, dacă ar fi fost deplin CONȘTIENȚI că-L răstignesc pe Dumnezeu, vinovăția lor ar fi fost mult mai mare.

Totuși, aceasta nici nu înseamnă că vinovăția lor a fost mică. Ei au lucrat din neștiință, dar întrebarea care ne-o punem este: oare ei nu erau vinovați de neștiința lor? Termenul de ignoranță întrezărește mai mult dimensiunea responsabilităților lor. Ei nu L-au recunoscut pe Isus și L-au răstignit, dar oare nu au fost vinovați că nu L-au recunoscut? Cu siguranță că da. De ce nu L-au recunoscut evreii pe Isus? Dumnezeu a făcut tot ce trebuia ca evreii să-L recunoască. Am văzut lucrul acesta în Evanghelia după Luca: a scris tot Vechiul Testament, a pregătit scena istoriei și a introdus o perioadă de așteptare, a spart tăcerea prin vestirea nașterii lui Ioan și a făcut o mare lucrare prin acesta. L-a trimis pe Fiul Său, care a trăit fără păcat, a făcut mari minuni și a împlinit profețiile din vechime. Și ei, cu Scriptura în mâini, L-au respins crezând că fac voia lui Dumnezeu.

În Ioan 15, Mântuitorul spune: *“Dar vă vor face toate aceste lucruri pentru Numele Meu, pentru că ei nu cunosc pe Cel ce M-a trimis. Dacă n-aș fi venit și nu le-aș fi vorbit, n-ar avea păcat, dar acum n-au nici o dezvinovățire pentru păcatul lor. Cine Mă urăște pe Mine, urăște și pe Tatăl Meu. Dacă n-aș fi făcut între ei lucruri pe care nimeni altul nu le-a făcut, n-ar avea păcat, dar acum le-au văzut și M-au urât și pe Mine și pe Tatăl Meu. Dar lucrul acesta s-a întâmplat ca să se îplinească vorba scrisă în Legea lor: “M-au urât fără temeii.”* (Ioan 15:21-25). Isus evidențiază o responsabilitate totală. Dumnezeu nu S-a lăsat fără mărturie. El a făcut tot ce ținea de El ca evreii să-L recunoască pe Mesia. Și totuși nu L-au recunoscut, de ce?

Ne aducem aminte, în acest context, de un principiu enunțat în cartea Daniel: *“Mulți vor fi curățiți, albiți și lămurii; cei răi vor face răul și niciunul din cei răi nu va înțelege dar cei pricepuți vor înțelege.”* (Daniel 12:10). Celui neprihănit, celui disponibil la credință în Dumnezeu, și ascultare de Dumnezeu, Cel Sfânt îi deschide mintea ca să înțeleagă. Însă celui rău, celui ce iubește păcatul și îndumnezeirea, celui ce nu este dispus la credință și ascultare, Dumnezeu îl lasă în întuneric, în voia minții lui blestemate.

Același lucru l-am descoperit în Evanghelia după Luca. Ne aducem aminte de secțiunea 17:1-19:28 din Luca. Această secțiune este o capodoperă literară. Iată structura ei și înlănțuirea de idei:

- I) a) **17:1-19**   **Raportare greșită la Dumnezeu:** “Eu în centru, El să mă slujească!”
b) 17: 20-18:80   *Așteptări false și idolatre de la venirea lui Mesia*

- II) a) **18:9-30**   **Raportare greșită la sine:** “Eu sunt neprihănit și-mi găsesc fericirea în bogății și faimă.”
b)18:31-34   *Așteptări false și idolatre de la venirea lui Mesia*

- III) a) **18: 35- 19:10**   **Raportarea greșită la semenii:** “Omul este valorizat prin statul social, iar celui păcătos nu i se mai dă nici o șansă”.
b) 19:11-28   *Așteptări false și idolatre de la venirea lui Mesia.*

Această secțiune reliefează cât se poate de clar că rădăcina problemei evreilor era în relația personală cu Dumnezeu. Ei doreau să rămână dumnezei și credeau că este spre binele lor să nu accepte domnia adevăratului Dumnezeu. Și astfel, aveau o raportare greșită la Dumnezeu, la propria persoană și la semenii. Și-au construit o filosofie de viață ce izvora din alegerea lor de a rămâne dumnezei și de a crede că este mai bine așa! Este vorba de încăpățânarea celui răzvrătit de a renunța la rău pentru a se alipi de Dumnezeu. Este vorba de mândria OMULUI care crede că știe mai bine ca Dumnezeu care este fericirea lui. În fața Scripturii ei nu s-au smerit. Ei nu și-au

schimbat filosofia de viață idolatră, ci au “adaptat” Scriptura, au răstălmăcit Scriptura, pentru a o armoniza cu convingerile lor. Într-o asemenea situație, consecința firească a fost să nu-L recunoască pe Mesia. Totuși, chemarea la pocăință a fost făcută chiar în timpul lucrării lui Isus. Dar ei s-au încăpățânat să nu creadă. Această alegere i-a lăsat în neștiință și ignoranță și purtați de pornirile firii pământești, au ajuns să-L omoare pe Autorul vieții. Deci, ei sunt responsabili atât de neștiința lor, cât și de faptele ce au decurs din aceasta. Pavel în Timotei mărturisește același lucru: *“măcar că mai înainte eram un hulitor, un prigonitor și un batjocoritor. Dar am căpătat îndurare pentru că lucram din neștiință în necredință!”* (1Tim.1:13) Starea de neștiință izvorâtă din necredință încurajează manifestarea îndurării lui Dumnezeu. Însă, vinovăția rămâne vinovăție și responsabilitatea responsabilitate. Faptul că știe că a lucrat în neștiință, nu-l împiedică pe apostol să se considere *“cel dintâi păcătos”* (1Tim 1:15).

Ei au fost vinovați și responsabili de neștiința lor. Și astfel, s-au făcut vinovați și responsabili și de faptele ce au urmat din pricina ignoranței lor. Totuși nu s-au făcut la fel de vinovați și responsabili ca cei care ar fi făcut acele fapte în deplină cunoștință de cauză.

Prin prima parte a prediciei lui Petru, ni se sugerează o temă teologică importantă: neștiința și vinovăția. Și Duhul Sfânt mă îndeamnă să dezvolt acum o aplicație în legătură cu păcatele făcute din neștiință în viața creștinului. Deși nu am ajuns la partea de concluzii și aplicații, vom trata acum acest subiect.

În viața de credință păcătuim de multe ori din neștiință. Facem un lucru păcătos fără să știm că este păcătos și uneori, fără să fi pus vreodată problema că este păcătos. Ba uneori facem un păcat cu convingerea că noi de fapt facem voia lui Dumnezeu. În această ultimă situație, facem chiar și sacrificii vizibile pentru a înfăptui acel lucru. Pur și simplu, în astfel de contexte, nu avem lumină, nu avem discernământ, avem mintea întunecată, iar alegerea păcătoasă este aproape inevitabilă. După ce înfăptuim acel lucru, apar consecințele negative și începem să realizăm că am făcut ceva rău. Apoi, dacă ascultăm șoapta Duhului, El ne va descoperi prin Scripturi păcatul și ne va chema să-L mărturisim. Consecința imediată a păcatului este că întrerupe părtașia cu Dumnezeu, că blochează manifestarea puterii Duhului Sfânt din noi. Duhul nu ne-a părăsit dar este întristat și nu ne mai poate ajuta din pricina păcatului nemărturisit. Astfel, încetul cu încetul ne dăm seama de lipsa noastră de putere. Deprinderile sfinte formate acționează, însă fără a fi energizate de Duhul Sfânt. Scriptura începe să devină de piatră și nu după mult timp începem să ne dăm seama că starea noastră se aseamănă din ce în ce mai mult cu cea descrisă în Romani 7: *“Știm, în adevăr, că Legea este duhovnicească, dar eu sunt pământesc, vândut rob păcatului. Căci nu știu ce fac. Nu fac ce vreau ci fac ce urăsc. Acum, dacă fac ce nu vreau, mărturisesc prin aceasta că Legea este bună. Și atunci, nu mai sunt eu cel ce face lucrul acesta, ci păcatul care locuiește în mine, adică în firea mea pământească, pentru că, ce-i drept, am voința să fac binele, dar n-am puterea să-L fac. Căci binele pe care vreau să-l fac, nu-l fac, ci răul pe care nu vreau să-l fac, iacă ce fac! Și dacă fac ce nu vreau să fac, nu mai sunt eu cel ce face lucrul acesta, ci păcatul care locuiește în mine. Găsesc dar în mine legea aceasta: când vreau să fac binele, răul este lipit de mine. Fiindcă, după omul dinlăuntru îmi place Legea lui Dumnezeu; dar văd în mădularele mele o alta lege, care se luptă împotriva legii primite de mintea mea și mă face rob legii păcatului, care este în mădularele mele. O nenorocitul de mine. Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?”* (Rom. 7:14-24)

Nu este timpul pentru o exegeză amănunțită. Acest pasaj este foarte dezbătut în teologie. Marea întrebare este: despre cine vorbește Pavel? Pentru mine textul pare destul de simplu și clar:

→ textul ne vorbește despre un credincios vechi testamental, căci am văzut din Fapte 1 că Duhul Sfânt le dădea celor din Vechime puterea de a împlini Legea.

→textul nu ne vorbește despre un necredincios căci mintea celui din Romani 7 este înnoită, iubește Legea lui Dumnezeu, urăște păcatul și este așa de frământat de starea personală – oare aceste lucruri sunt specifice vieții de zi cu zi a păcătoșilor morți în păcatele lor?

→ Textul nu vorbește nici de un credincios nou testamental cu toate păcatele mărturisite (căci în cel din Romani 7 este un păcat care lucrează, iar conform lui Romani 8, cel cu păcatele iertate are puterea Duhului Sfânt prin care poate învinge puterea firii pământești).

→ci TEXTUL vorbește despre starea unui credincios (vechi sau nou testamental) care are un păcat nemărturisit. Acest păcat blochează manifestarea Duhului și lucrează moarte. Oare nu am trăit momente, ore sau zile cu un păcat nemărturisit? Oare nu am experimentat exact starea descrisă în Romani 7? Eu personal am trăit această experiență: Scriptura începe să tacă, firea pământească să preia conducerea împotriva voinței mele, iar starea de neputință să devină din ce în ce mai clară.

Iată cum descrie David această stare în Psalmul 32: *“Câtă vreme am tăcut, mi se topeau oasele de gemetele mele necurmăte. Căci zi și noapte mâna Ta apăsa asupra mea și mi se usca vlagă cum se usucă pământul de seceta verii. Atunci Ți-am mărturisit păcatul meu și nu mi-am ascuns fărădelegea. Și Tu ai iertat păcatul meu.”* (Ps.32:3-5)

Probabil, cu toții am păcătuit uneori din neștiință și am experimentat starea de neputință din Romani 7. Întrebarea este dacă am fi putut evita acele alegeri greșite și dacă am fost cu adevărat vinovați? Sunt unii care ar putea spune că sunt anumite zone gri, unde căderile sunt inevitabile. Suntem vinovați totuși din pricină că prin păcatul nostru ne-am despărțit de Dumnezeu, ni s-a întunecat mintea și am adus și atâtea elemente negative complexe în universul nostru. Deci, trebuie să îndurăm consecințele păcatului nostru, printre care sunt și păcatele din neștiință, inevitabile de altfel de multe ori. Cu toate acestea, Scriptura are un alt răspuns. În 1Cor.10:13, avem un pasaj incredibil: *“Nu v-a ajuns nici o ispită care să nu fi fost potrivită cu puterea omenească. Și Dumnezeu, care este credincios, nu va îngădui să fiți ispitiți peste puterile voastre, ci împreună cu ispita a pregătit și mijlocul să ieșiți din ea, ca s-o puteți răbda.”*

Aplicat la tema discuției noastre, acest verset ne sugerează că Dumnezeu ne-a dat în Scripturi lumina de care avem nevoie pentru a deosebi în orice situație binele de rău. (vezi 5:11-14). Responsabilitatea noastră este să ne smerim din timp asupra Scripturii și să descâlcim acele zone gri ÎNAINTE de venirea ispitei. Păcătuim de multe ori din neștiință. Dar suntem vinovați de neștiința noastră. Neștiința noastră vine din diverse motive care se întrepătrund:

1. Am neglijat studiul Scripturii și nu am investit timp suficient în a o studia.
2. Nu am avut o atitudine corectă în studiul Scripturii: nu ne-am smerit destul, nu am căutat destul, am trecut superficial peste anumite pasaje.
3. Am fost încăpățânat și nu am vrut să îmi schimb teologia în pofida argumentelor Duhului prin Scripturi.
4. Mi-am clădit o teologie bazată mai mult pe experiențe decât pe Scriptură.
5. Am fost mândru și m-am gândit să dau un răspuns fără să văd ce spune Scriptura despre acel subiect
6. Am sărit peste pasaje mai grele în studiul personal
7. Când Dumnezeu m-a înștiințat despre anumite zone gri, nu mi-am luat timp să văd ce spune toată scriptura despre acele domenii .....

Păcatele din neștiință nu sunt inevitabile. Dacă ne facem partea noastră și Dumnezeu și-o va face pe a Lui și ne va dărui lumină ca să deosebim binele de rău în orice situație. Care sunt

zonele gri din viața ta? Până nu ai lumina *“ferește-te de orice ți se pare rău”* (1Tes. 5:22). Dar nu te poti complăce în ignoranță. De aceea, cât mai repede lucrează pentru acoperirea zonelor gri. Dumnezeu nu este împotriva ta El știe că clarificarea acestor zone cere timp. El îți va da timpul necesar. Întrebarea este dacă tu îl vei folosi?

Iată zonele care de regulă, sunt considerate gri: divorț, recăsătorire, declararea întregului venit, plățirea taxelor la stat, a minți în timp de prigoană pentru a salva viața fraților tăi (ca Rahav), folosirea anticoncepționalelor, a ucide pe timp de război, călăuzirea lui Dumnezeu în diversele alegeri din viața noastră, ce să faci când prezbiterii tolerează un păcat în biserică, legea copyright-ului, etc. De cele mai multe ori ne ferim de ele și le lăsăm gri. Provocarea lui Dumnezeu este să descoperim din Cuvânt răspunsul Lui.

b) 3:19-26 Programul de restaurare a lui Dumnezeu

Auditoriul a fost dovedit vinovat. Acum, prezentarea soluției capătă sens. Soluția este pocăința. Alături de o motivare negativă prin sublinierea vinovăției lor, Petru dezvoltă și o motivare pozitivă, insistând asupra beneficiilor aduse de pocăință. Petru enumeră trei beneficii:

1. pentru ca să vi se șteargă păcatul
2. ca să vină de la Domnul vremurile de înviore și
3. să trimită pe Cel ce a fost rânduit mai dinainte pentru voi: pe Isus Hristos

Deci, sunt trei beneficii: iertarea păcatelor, restaurarea creației și întâlnirea în slavă cu Hristos cel înviat. Este interesant că atât traducerea Cornilescu cât și cea NASB, sugerează o legătură causală dintre primul beneficiu și următoarele două. Într-adevăr, apariția primului beneficiu ar determina împlinirea ultimelor două. Acest lucru este în armonie cu profețiile Vechiului Testament. În Vechiul Testament se subliniază cât se poate de clar că vremea restaurării finale va avea loc după pocăința lui Israel ca națiune, după ce întregul Israel *“îl va plânge pe Cel ce L-au străpuns”*. (Zah. 12:10). Cartea Ioel a pus în lumină acest lucru, iar Pavel în Romani 1 se pare că vede exact aceeași ordine în planul lui Dumnezeu: mai întâi întoarcerea evreilor la Isus și apoi venirea lui Hristos în slavă și vremea restaurării.

Petru își susține afirmațiile pe Scripturile Vechiului Testament. De aceea, face din nou apel la prorocii din vechime. Dificultatea înțelegerii cuvintelor lui Petru apare în versetele 22 și 23.

Într-adevăr, versetul 21 pare mai simplu: *“despre aceste vremuri (vremurile restaurării) Dumnezeu a vorbit prin gura tuturor (obs.: tuturor nu apare în original) sfinților proroci din vechime (lucru foarte adevărat)”*. Dar de ce după această afirmație apare citatul din Deuteronom 18? Întrebarea este cu atât mai pertinentă cu cât conjuncția *“într-adevăr”* evidențiază o legătură între cele două versete. Să analizăm mai întâi citatul și apoi să încercăm să-i descoperim rostul în discursul lui Petru. Într-adevăr, Moise este un prototip al lui Mesia. Sunt multe asemănări între Moise și Mesia:

Moise	Isus Hristos
1. Satan se luptă să îi ia viața încă de la naștere (Exod 1-2)	1. Satan luptă să-L omoare fizic pe Isus de la nașterea Lui (Matei 1-2)

2. Satan îl ispitește pe Moise cu Starea Egiptului, dar acesta biruiește (Evrei 11)	2. Cel rău îl ispitește pe Isus cu slava întregii lumi, dar Isus rămâne fără păcat (Matei 4)
3. Moise experimentează respingere și împotrivire din partea lui Israel (Exod 2 și Fapte 7)	3. Isus este respins și urât de ai Săi
4. Cu toate acestea, Moise acceptă să fie izbăvitorul lui Israel	4. Cu toate acestea, Isus acceptă funcția de răscumpărător al lui Israel din moarte.
5. Dumnezeu face prin Moise o mulțime de semne și minuni (Deuteronom 34:10-12)	5. Dumnezeu face prin Isus multe minuni și semne (Ioan 15: 24)
6. Moise este Marele Proroc prin care Dumnezeu Se revelează lui Israel: prin Moise, Israel primește Legi și Cortul	6. Isus este Marele Proroc, prin care Dumnezeu se revelează lui Israel: Isus oglindește întreaga glorie a lui Dumnezeu
7. Moise este prorocul prin care Dumnezeu încheie Vechiul Legământ	7. Isus este Prorocul prin care Dumnezeu instaurează Noul Legământ
8. Moise are funcția de preot fără să fi fost UNS de autoritate omenească ca Aaron și fiii lui. El a primit ungerea direct de la Dumnezeu.	8. Isus are funcția de PREOT fără să fi primit împuternicire de la vreun om. El primește ungerea direct de la Dumnezeu.
9. Moise are și funcție de PREOT (Numeri 7:89) și funcție de ÎMPĂRAT (Deut. 33:4-5)	9. Isus este și PREOT și ÎMPĂRAT în același timp
10. Dumnezeu îi ascunde trupul	10. Dumnezeu îi înviază trupul

Deși evident, sunt și deosebiri, asemănările sunt copleșitoare. Sunt multe personaje din Vechiul Testament care-l prefigurează pe Isus. Totuși, Vechiul Testament vorbește în mod semnificativ mai mult doar despre două dintre ele: despre Moise și despre David. Într-adevăr, Moise și David sunt personajele cărora Vechiul Testament le alocă cea mai mare cantitate de text, o cantitate de text imensă. Iar dintre cele două, Moise nu numai că nu face greșeli de dimensiunea celor ale lui David (Urie, Bat-Șeba), dar se bucură de privilegiul la care David nici nu visa. Din acest punct de vedere, MOISE este cel mai reprezentativ și important personaj al Vechiului Testament. Poziția pe care el o ocupă este unică, privilegiile de care se bucură sunt unice, iar modul în care îl prefigurează pe Mesia este cu totul special.

Într-adevăr, Moise este singurul personaj al Vechiului Testament care cumulează cele trei funcții: cea de Mare Preot, de Proroc și de Împărat. Și nu numai că le cumulează, dar le împlinește într-un mod unic. În ce privește PREOȚIA, am comentat faptul că avea privilegiile speciale. Iată că era uns direct de Dumnezeu și prin el Dumnezeu a instaurat Cortul și preoția aronică. În ce privește funcția de proroc, iarăși găsim la Moise elemente unice. Vom cita câteva pasaje pentru a întări afirmația de mai sus. Iată ce ni se spune în Deuteronom 34:10-12: “*În Israel nu s-a mai ridicat proroc ca Moise, pe care Domnul să-l fi cunoscut față în față. Nici unul nu poate fi pus alături de el, în ce privește toate semnele și minunile pe care l-a trimis Domnul să le facă în țara Egiptului, împotriva lui Faraon, împotriva supușilor lui și împotriva întregii lui țări și în ce privește toate semnele înfricoșătoare pe care le-a făcut Moise cu mână tare înaintea întregului Israel.*” Iar în Numeri 12, iată cum îl apără Însuși Dumnezeu pe Moise: “*Ascultați bine ce vă spun! Când va fi printre voi un proroc, Eu, Domnul Mă voi descoperi lui într-o*

vedenie sau îi voi vorbi într-un vis. Nu tot așa este însă cu robul Meu Moise. El este credincios în toată casa Mea. Eu îi vorbesc gură către gură, Mă descopăr lui nu prin lucruri grele de înțeles, ci el vede chipul Domnului. Cum de nu v-ați temut deci să vorbiți împotriva robului Meu, împotriva lui Moise?” (Num. 12:6-9)

Într-adevăr, Moise S-a bucurat de o apropiere specială și unică în relația sa cu Dumnezeu. Din această perspectivă, Moise a atins performanțe de neegalat în tot Vechiul Testament în ce privește apropierea de Dumnezeu și semnele făcute de Dumnezeu prin el. Unul singur a depășit aceste performanțe: Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Iată ce ne spune Evanghelia lui Ioan:

- a) despre semnele făcute de Dumnezeu prin El: *“Dacă n-aș fi făcut între ei lucrări pe care nimeni altul nu le-a făcut, n-ar avea păcat, dar acum le-au văzut, și M-au urât și pe Mie și pe Tatăl Meu.” (Ioan 15:24)*
- b) despre apropierea lui Dumnezeu și ce revelează El din Tatăl *“Și Cuvântul S-a făcut trup și a locuit printre noi, plin de har și adevăr. Și noi am primit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl. Nimeni n-a văzut vreodată pe Dumnezeu, singurul Lui Fiu, care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut.” (Ioan 1:14-18)*

Am demonstrat deci că, într-adevăr, Isus Hristos este Acel Mare Preot despre care a profetizat Moise. Însă ce legătură are acest citat cu versetul 21 care ne vorbește despre vremea așezării din nou a tuturor lucrurilor? Versetul 24 mai complică puțin lucrurile: “De asemenea, toți prorocii, de la Samuel și ceilalți, care au urmat după el și au vorbit, au vestit zilele acestea.” Despre ce zile să fie vorba? Despre zilele restaurării finale din versetul 22 sau despre zilele prezente, despre a doua sau despre prima venire a lui Mesia?

Soluția este să analizăm cu atenție legătura dintre versetul 21 și versetul 24. Sunt cel puțin trei legături posibile:

1. Într-adevăr, Moise a profetizat despre vremurile restaurării, când a zis părinților voștri...
2. Întra-devăr, Moise a profetizat despre perioada în care cerul trebuie să-L primească pe Mesia până la vremea restaurării.
3. Într-adevăr, Moise a profetizat că Mesia fusese rânduit mai dinainte pentru voi (legătura sugerată de expresia “într-adevăr”, ar fi deci cu versetul 20 și nu cu versetul 21)

Varianta 1 o excludem, deoarece Moise nu vorbește de vremea restaurării. Varianta 3 pare forțată și nu se armonizează cu versetul 24 care insistă pe faptul că a fost profetită mai dinainte o anumită perioadă: “zilele acestea”. Deci, ar rămâne varianta 2. Deci, Petru ar aduce nu un citat care să illustreze vremea restaurării, ci un citat care să susțină existența unei perioade de timp între prima și a doua venire a lui Mesia.

Această interpretare este pertinentă. Într-adevăr, problema teologică a evreilor era că aceștia credeau că Mesia va veni o singură dată și bineînțeles ca Restaurator. Ei nu au înțeles că Mesia va veni întâi să pătimească apoi cerul îl va primi pentru o vreme, după care va urma venirea Sa ca Restaurator. Și atunci Petru aduce un citat care să susțină această ordine a programului restaurării.

Astfel, în interpretarea lui Petru, venirea aceluia proroc ca Moise nu coincide cu momentul restaurării. O întrebare interesantă ar fi: funcția de proroc ca Moise se limitează doar la perioada

lucrării publice a lui Isus, nu continuă și cu mijlocirea Fiului la dreapta Tatălui? Este destul de greu să dăm un răspuns.

Într-adevăr versetele 22-26 ar putea fi interpretate în două moduri și aceasta în funcție de cum definim “zilele acestea” din versetul 24. Zilele acestea s-ar putea referi fie la prima venire a lui Mesia, fie la a doua venire a lui Mesia și perioada dintre cele două venituri. Oricum, indiferent de varianta aleasă intenția lui Petru începe să devină din ce în ce mai clară. El știe că problema teologică a evreilor este că nu au înțeles programul de restaurare al lui Dumnezeu. Ei se așteptau la o singură venire a lui Mesia, ca restaurator. Petru demonstrează prin Scripturile Vechiului Testament că programul de restaurare mai cuprinde și alte faze. Este vorba de o primă venire a lui Mesia, ca proroc, când va și pătimi. Urmează o perioadă de timp până la pocăința lui Israel ca națiune când Mesia va iniția procesul final de înnoire a tuturor lucrurilor.

Astfel, versetul 24 nu se referă la același lucru, ci la două lucruri distincte. Petru vrea să spună că după cum toți prorocii au vestit vremea restaurării finale, la fel, toți prorocii au vestit prima venire a lui Mesia ca Proroc ca Moise, când avea să sufere. Și cu siguranță că în predica sa a venit cu mai multe citate din Vechiul Testament.

Mai rămâne să descoperim de ce în versetul 25 Petru face apel la legământul avraamic: *“Toate neamurile pământului vor fi binecuvântate în sămânța ta.”* În versetul 25, Petru interpretează acest citat din Geneza în felul următor:

1. Sămânța este Mesia, acel proroc ca Moise ce a fost înălțat de Dumnezeu
2. Binecuvântarea va fi oferită mai întâi lui Israel
3. Binecuvântarea este mai întâi de natură spirituală

Cred că elementul pentru care Petru apelează la legământul avraamic este punctul trei. Într-adevăr, problema teologică a evreilor nu era doar faptul că erau centrați pe a doua venire a lui Mesia și pe vremea restaurării, dar și că erau obsedați de dimensiunea materială, pământească a binecuvântării și neglijau natura spirituală a ei. Or, legământul avraamic și istoria lui Avraam are aceste două funcții:

- să creioneze profilul credinței autentice
- să sublinieze prioritatea și importanța dimensiunii spirituale a binecuvântării

Într-adevăr, parcă nu era o parte din Vechiul Testament decât viața lui Avraam pentru a ilustra acest din urmă adevăr. Vom face o mică incursiune în viața lui Avraam și conținutul legământului avraamic, lucru pe care, probabil l-a făcut și Petru în predica Sa.

Legământul avraamic

Dumnezeu îi poruncește lui Avraam să părăsească confortul din Ur, familia și prietenii și să se avânte în necunoscut spre o țară pe care Domnul i-o va arăta. Pentru a-l motiva pe Avraam să asculte de poruncă, Domnul îi prezintă recompensa, oferta Sa:

„Voi face din tine un neam mare și te voi binecuvânta, îți voi face un nume mare și vei fi o binecuvântare. Voi binecuvânta pe cei ce te vor binecuvânta și voi blestema pe cei ce te vor blestema și toate familiile pământului vor fi binecuvântate în tine.” (Geneza 12:2-3)

Și apoi spre țara Canaan, Domnul îi promite:

„Toată țara pe care o vezi, ți-o voi da ție și seminței tale în veac ... ,” (Geneza 13:15)

În mod cert, oferta lui Dumnezeu este coplesitoare. Avraam avea în vedere și dimensiunea spirituală a binecuvântării (ce ținea de relația personală cu Dumnezeu), dar cu

siguranță că a perceput și o dimensiune pământească a ei: Dumnezeu, în timpul vieții lui, îi va face un neam mare, îi va da o țară, îi va da mulți copii care să înceapă să o stăpânească și va fi o binecuvântare pentru neamurile din jur. Este foarte interesant faptul că Dumnezeu premeditează ca Avraam să perceapă astfel binecuvântarea promisă de El. Dar, încetul cu încetul, Dumnezeu începe să-i traducă adevărata semnificație a făgăduinței. În cap.14 din Genesa, Avraam câștigă ca prin minune un război, în urma căruia ajunge peste noapte forța numărul unu din Canaan. Aparent, promisiunea lui Dumnezeu se împlinea. Ce părea imposibil, acum devenise posibil. Străinul Avraam putea începe să stăpânească o țară locuită de forțe militare foarte puternice altădată. Dar Dumnezeu îi vorbește lui Avraam, prin Melhisedec, să renunțe la această imensă oportunitate: „*Binecuvântat să fie Avraam de Dumnezeul Cel Preaînalt, Ziditorul cerului și al pământului.*” (Genesa 14:19).

Avraam ascultă de Dumnezeu, renunță la bogățiile împăraților și la oportunitatea imensă de a începe să stăpânească peste țară.

În urma acestei alegeri, cu siguranță că Avraam era încercat de neliniște și teamă: teamă de împărații care s-ar putea răzbuna, teama de a fi risipit o imensă ocazie, teama de a fi pierdut bogății, confort și siguranță. În timpul acestei frământări, Dumnezeu îi vorbește lui Avraam focalizându-l asupra naturii spirituale a binecuvântării: „*Avraame, nu te teme; Eu sunt scutul tău și răsplata ta cea foarte mare.*” Cu siguranță că Avraam credea lucrul acesta și era de acord cu el, căci altfel nu se explică alegerea sa din cap.14 de a renunța la dreptul de a stăpâni țara. Cu toate acestea, Avraam are o nelămurire: „*Doamne, Dumnezeule, ce-mi vei da ? Căci mor fără copii ...*”. Chiar dacă Avraam pricepea superioritatea dimensiunii spirituale a binecuvântării (însăși relația cu Dumnezeu) totuși nu putea face abstracție de cel pământesc: copii, țară. Problema era următoarea: „*Doamne, dacă tu nu îmi îndeplinești făgăduința în ce privește binecuvântarea prezentă, vizibilă, pământească, cum pot avea eu garanția că îți vei împlini promisiunea cu privire la binecuvântarea spirituală, eternă, invizibilă ?*”. Așa se explică frământarea lui Avraam din Genesa 15:2-4. Dumnezeu îl asigură că își va ține promisiunea iar „*Avraam a crezut pe Domnul și Domnul i-a socotit lucrul acesta ca neprihănire.*”

Vedem că această credința mântuitoare are două dimensiuni (inseparabile, de altfel): **prima** privește încrederea în Dumnezeu ca și scut și răsplată foarte mare, iar **a doua** atotputernicia și credincioșia lui Dumnezeu că își va împlini promisiunile în ciuda NEPUTINȚEI lui Avraam (de a avea copii). Avraam nu credea doar că Dumnezeu este adevărata binecuvântare ci și faptul că El este Atotputernic și Credincios să își împlinească promisiunile în ciuda neputinței umane. Pe baza acestei credințe, Dumnezeu l-a socotit neprihănit și pe baza acestei neprihăniri a încheiat legământ cu Avraam. Iar conținutul legământului este de fapt: atât timp cât crezi cât ai această credință și încredere în Mine, Eu Mă pun pe Mine Însumi GARANT că îmi voi împlini toate făgăduințele făcute: că te voi face un neam mare, că voi da țara Canaan ție și seminței tale, că te voi binecuvânta, că toate neamurile vor fi binecuvântate în tine.

Dar tot în cap.15, Dumnezeu îi mai descoperă ceva lui Avraam: „*Tu vei merge în pace la părinții tăi ... în al patrulea neam, sămânța ta se va întoarce aici ...*” (Genesa 15:15,16). Ce să mai înțeleagă Avraam ? Când va mai moșteni țara în veac ? Singura variantă era aceasta: ca el să învieze și să stăpânească alături de Domnul pe veci un Canaan în slavă și restaurat. Și Avraam a crezut acest lucru. A crezut că adevărata binecuvântare este Domnul, care îl va învia și-i va da în stăpânire țara Canaanului, dar într-o formă slăvită și restaurată. Iată de ce Pavel ne spune în Romani: „*El (Avraam), adică, este tatăl nostru înaintea lui Dumnezeu, în care a crezut, care înviază morții și care cheamă lucrurile care nu sunt ca și cum ar fi*” (Romani 4:17) iar autorul epistolei către Evrei la rândul lui: „*În credință au murit toți aceștia, fără să fi căpătat lucrurile*

făgăduite ci doar le-au văzut și le-au urat de bine de departe, mărturisind că sunt străini și călători pe pământ. Cei ce vorbesc în felul acesta arată deslușit că sunt în căutarea unei patrii. Dacă ar fi avut în vedere pe aceea din care ieșiseră, negreșit că ar fi avut vreme să se întoarcă în ea. Dar doreau o patrie mai bună, adică o patrie cerească. De aceea, lui Dumnezeu nu-I este rușine să se numească Dumnezeu lor, căci le-a pregătit o cetate.”(Evrei 11:13-16).

Din cap.15, Avraam și-a luat rămas bun de la speranța de a stăpâni în timpul vieții lui țara Canaan. A înțeles, pe de o parte, că urmașii lui o vor stăpâni peste câteva sute de ani, iar pe de altă parte că el personal o va stăpâni la învierea din morți, la înnoirea tuturor lucrurilor. Avraam nu a fost dezamăgit ci, poate mai degrabă, ușurat. Oricum, adevărata binecuvântare era relația eternă cu Dumnezeu iar informațiile dăruite acum de Dumnezeu îl scuteau de așteptări, speranțe, planuri și frământări cu privire la Canaanul pământesc.

Cu toate acestea, mai era un element pământesc al promisiunii pe care nu-l putea ignora și care trebuia să se împlinească în timpul vieții lui: nașterea unui urmaș.

În cap.17 vom descoperi că și promisiunea că sămânța lui va fi ca stelele cerului are și o altă dimensiune. Într-adevăr, Dumnezeu i-a promis lui Avraam un popor și o țară. Această făgăduință are o dimensiune imediată, pământească ce se împlinește prin națiunea istorică Israel care a stăpânit pentru o vreme țara Canaanului. A doua dimensiune privește un popor spiritual (toți cei ce au credința lui Avraam) care va stăpâni împreună cu Dumnezeu pentru veci un Canaan slăvit și restaurat. Însă a doua dimensiune a promisiunii nu o desființează pe prima. Ba mai mult, prima dimensiune devine condiția și garanția împlinirii celei de a doua dimensiuni.

De aceea, Avraam nu poate face abstracție de acest element pământesc: că Dumnezeu i-a promis un urmaș. Cu siguranță că Avraam și-ar fi continuat mult mai liniștit alergarea credinței și preoția pe acest pământ dacă ar fi lipsit această promisiune pământească. Într-adevăr el a renunțat la tot ce este pământesc, trecător de dragul relației cu Dumnezeu. Acum el preoția pe pământ, era martor al cerului și aștepta răsplata viitoare și eternă. Însă, iată ce era o promisiune pământească care încă nu s-a împlinit. Cu siguranță, că Satan îi ispita pe Avraam și Sara în felul următor: „Toate bune și frumoase. Dumnezeu este adevărata binecuvântare eternă. Dar El nu și-a împlinit promisiunea pământească. Ce garanție aveți că Dumnezeu își va împlini promisiunea cerească ?” Și aceasta cu atât mai mult cu cât anii treceau iar ei îmbătrâneau și Sara era stearpă. Așa se explică inițiativa Sarei din Genesa 16 de a-i oferi pe Agar lui Avraam.

Într-adevăr, Dumnezeu nu specificase direct că urmașul va fi din Sara iar căsătoria cu mai multe femei nu era interzisă de Dumnezeu. Probabil că Avraam nu a luat o asemenea inițiativă din respect pentru Sara sau din pricina faptului că, în urma experienței din Egipt (vezi Genesa 12:10-20) intuia că și Sara are un rol important în planul Domnului. Însă așteptarea era prea lungă parcă, tăcerea lui Dumnezeu chinuitoare, starea de incertitudine neplăcută. Și nici nu avea un contraargument față de propunerea Sarei. Într-adevăr Dumnezeu nu specificase că din Sara și nici căsătoria cu mai multe femei nu era interzisă. Și așa a apărut Ismael. Oare el o fi sămânța promisă ? De ce nu ? Ba mai mult, faptul că Îngerul Domnului o trimite pe Agar înapoi și-i rostește acele cuvinte despre copil (Genesa 16:7-16) ar întări că Ismael este sămânța promisă. Dar după 13 ani Dumnezeu îi face o nouă provocare credinței sale: „Dar legământul Meu îl voi face cu Isaac, pe care ți-l va naște Sara la anul, pe vremea aceasta.” (Genesa 17:21). Deși la început râde, Avraam, tatăl credinței, acceptă provocarea și așa apare Isaac. Acum are certitudinea că nu Ismael ci că Isaac este sămânța promisă. Promisiunea pământească, în sfârșit, s-a împlinit. Avem deci garanția că se va împlini și cea cerească.

Înainte de a comenta citatul din Genesa 22, la care apelează Petru, să facem o observație foarte importantă. Dumnezeu putea să îi traducă lui Avraam de la început adevărata semnificație

a făgăduinței și să-i specifice că urmașul va veni din Sara. Dar Dumnezeu, în mod intenționat, îi descoperă treptat adevăratul Său plan. Ba mai mult, Isaac s-ar fi putut naște mai devreme și Sara să nu fi fost stearpă, etc. Însă nu a fost așa. Drept consecință, Avraam trece prin perioade de neliniște, de frământare, de îndoieli, de ispitiri ...

Toți acești ani de zbcium ar fi putut fi evitați printr-o simplă intervenție a lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu nu a interveni ci în mod intenționat a tăcut. Oare de ce ? Oare pentru că lui Dumnezeu i-a plăcut chinul și zbciumul lui Avraam ? Nu, ci pentru că doar așa Dumnezeu l-a putut curăți pe Avraam, l-a putut modela mai mult după chipul Său, i-a putut provoca, crește și întări credința, l-a putut aduce mai aproape de El, l-a putut face o lumină mai puternică în întuneric și l-a putut face tatăl tuturor credincioșilor, un reper și un model pentru milioane de credincioși de-a lungul istoriei. Oare nu se va întâmpla la fel și în viața noastră ? Oare Dumnezeu nu îngăduie să se deschidă porți ca apoi să se închidă, să fie perioade de incertitudine când cerul tace și investiții de timp, energie și frământări aparent inutile. Dar, de-a lungul acestei traiectorii ciudate și zbciumate a vieții, descoperim din ce în ce mai mult că DOAR Domnul este adevărata binecuvântare, căpătăm o deplină încredere în El, devenim tot mai dependenți de El și tot mai liberi față de oameni și contextele existenței noastre.

Avraam avea să se confrunte în Genesa 22 cu cel mai mare test din viața sa. A fost Carmelul său, Carmel dureros, dar care avea să-l înalțe pe culmi spirituale nesăbuite. În fața împlinirii poruncii lui Dumnezeu de a-l jertfi pe Isaac apăreau trei obstacole puternice:

1. dragostea față de Isaac
2. ce fel de Dumnezeu este acesta care îmi cere să îmi jertfesc fiul ?
3. dacă Isaac moare, promisiunea pământească se îngroapă, dispăre garanția pentru împlinirea promisiunii cerești ... ?

Avraam, împotriva oricărei nădejdi, a crezut că relația cu Dumnezeu este mai de preț decât relația cu

Isaac, că Dumnezeu este BUN și dă porunci doar spre binele omului, că Dumnezeu va purta de grijă și-l va învia pe Isaac din morți. În fața credinței lui Avraam, Dumnezeu, copleșit de uimire și bucurie, își reînnoiește legământul făcut cu Avraam:

„Să nu pui mâna pe băiat și să nu-i faci nimic; căci știu acum că te temi de Dumnezeu, întrucât n-ai cruțat pe fiul tău, pe singurul tău fiu pentru Mine.”

„Pe Mine Însuși jur, zice Domnul: pentru că ai făcut lucrul acesta și n-ai cruțat pe fiul tău, pe singurul tău fiu, te voi binecuvânta foarte mult și-ți voi înmulți foarte mult sămânța și anume: ca stelele cerului și ca nisipul de pe țărmul mării; și sămânța ta va stăpâni cetățile vrăjmașilor tăi. Toate neamurile pământului vor fi binecuvântate în sămânța ta pentru că ai ascultat de porunca Mea!” (Genesa 22:12, 16-18).

Ascultarea lui Avraam a fost o manifestare a credinței sale. Din pricina credinței sale, Dumnezeu își va ține promisiunile față de Avraam: el va fi tatăl tuturor credincioșilor și din el va ieși MESIA prin care vor fi binecuvântate toate neamurile! Și în lumina întregii istorii a lui Avraam de până acum oare care este sensul verbului „a binecuvânta” folosit de două ori în acest pasaj:

→ „te voi binecuvânta foarte mult”

→ „toate neamurile pământului vor fi binecuvântate în sămânța ta”

Oare dimensiunea spirituală sau cea pământească are prioritate ?

Nu știi cât de mult a dezvoltat Petru în predica sa viața lui Avraam și legământul avraamic, dar cred că citatul nu este la întâmplare. Într-adevăr, parcă nicăieri mai bine ca în viața lui Avraam se vede că adevărata binecuvântare este de natură spirituală și ține de relația cu

Dumnezeu, de apropierea de un Dumnezeu infinit și de implicarea în planurile Sale eterne facute spre slava Lui !

Și într-adevăr, Petru, în ultimul verset din cap.3, insistă pe natura spirituală a binecuvântării: „*ca să vă binecuvinteze, întorcând pe fiecare din voi de la fărădelegile sale.*” Luat separat acest verset pare o simplă afirmație dar în lumina vieții lui Avraam și a legământului avraamic capătă o putere și claritate atât de mare ! Într-adevăr, nu aceasta este problema evreilor, care caută binecuvântare în altă parte dar nu în relația cu Domnul? Istoria lui Avraam este o demonstrație de necontestat că adevărata binecuvântare este Domnul Însuși.

Este timpul să tragem câteva concluzii în legătură cu cap.3. Dacă în cap.1 Luca insistă pe definirea mandatului și pe pregătirea intrării în lucrare, iar în cap.2 pe puterea cu care ei aveau să împlinescă acest mandat, în cap.3 accentul cade pe ordinea evenimentelor din programul de restaurare a lui Dumnezeu și pe natura spirituală a binecuvântării. Dacă în cap.2 Isus este dovedit ca fiind Hristosul care revarsă o măsură specială a Duhului pe pământ, în cap.3 Isus este dovedit ca fiind Hristosul care are puterea restaurării , dar care nu inițiază restaurarea finală tocmai pentru că trebuie să respecte programul anunțat de Dumnezeu în Vechiul Testament. Care era acest program: Hristosul trebuia să fie un prooroc, ca Moise, care să pătimească, apoi cerul trebuie să-l primească o perioadă de timp, apoi urma pocăința lui Israel și apoi momentul așezării din nou a tuturor lucrurilor. Cu toate acestea, deși va avea loc și o restaurare fizică a creației, esența binecuvântării este de natură spirituală. Astfel, Petru nu numai că le demonstrează că Isus este Hristosul dar și clarifică cele două probleme fundamentale din teologia lor:

1. ordinea evenimentelor din programul de restaurare
2. adevărata natură a binecuvântării

Pridvorul lui Solomon

Am rămas datori să vorbim puțin despre pridvorul lui Solomon. Ar putea avea el vreo semnificație care să se lege cu mesajul predicii ? Ne amintim că predica Îl înalță pe Isus Hristos ca restaurator ce respectă programul stipulat de Dumnezeu în Vechiul Testament. Pridvorul lui Solomon ne duce cu gândul la Solomon și perioada domniei sale, perioadă de pace și glorie pentru poporul lui Dumnezeu. Dacă perioada lui Solomon prefigurează într-adevăr vremea de pace și glorie a restaurării finale, atunci înseamnă că locul unde a avut loc predica poartă un simbol legat de conținutul predicii. Pentru a putea însă trage asemenea concluzii ar trebui să demonstrăm prin pasaje din Vechiul și Noul Testament că, într-adevăr domnia lui Solomon are acest rol prefigurator. Deocamdată, ne mulțumim să emitem această posibilă variantă de interpretare, rămânând să o clarificăm în viitor.

APLICAȚII

Aplicațiile au fost în mare parte prezentate în cursul exegezei. Acestea au fost legate de:

1. problema suferinței în lume
2. mărimea vinovăției omului înaintea lui Dumnezeu
3. vinovăție și neștiință
4. adevărata natură a binecuvântării

Cred că aplicația majoră privește problemele spirituale și teologice ale evreilor. Într-adevăr, mesajul cap.3 vine să pună în evidență atât consecințele extrem de grave ale complacerii în aceste probleme (răstignirea din neștiință a Autorului vieții) cât și soluția pentru acestea (pocăința, reînțoarcerea la Scripturi pentru o înțelegere corectă a programului lui Dumnezeu și a adevăratei naturi a binecuvântării). Noi, ca și creștini, ne putem afla în pericolul de a ne complăce în ceea ce s-au complăcut ei. Și mai putem alege să rămânem dumnezei ai vieții noastre, să interpretăm Scriptura cum vrem și să redefinim esența binecuvântării. Cap.3 ne cheamă la introspecție și meditație: Cine cârmuiește viața mea, eu sau Domnul ? Ce reprezintă pentru mine esența binecuvântării ? Fug după darurile Creatorului sau mă centrez pe relația personală cu El ? Înțeleg eu în ce fază din programul lui Dumnezeu suntem acum ? Și dacă sunt într-o stare care nu-I este plăcută lui Dumnezeu, tot cap.3 mă motivează să mă schimb. Într-adevăr istoria lui Israel devine un avertisment: complacerea lor în neștiință a dus la răstignirea Domnului Vieții, complacerea mea în neștiință oare la ce va duce ?